

به نام خدا

تاج مناجاتیان

زندگی و نغز گفتارهای

خواجه عبدالله انصاری

پژوهش و نگارش:

فریدون اکبری شلدوره

انتشارات تیرگان

سرشناسه: اکبری شلدره ای، فریدون
عنوان و نام پدیدآور: تاج مناجاتیان: زندگی و تفکر گفتارهای خواجه عبدالله
انصاری/ پژوهش و نگارش: فریدون اکبری شلدره.
مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۱۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۳۰-۷۴-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا.
موضوع: انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶-۴۸۱ ق. - سرگذشت نامه
موضوع: مناجات
زبان: شعر فارسی. - قرن ۱۴
رده بندی کنگره: ۲۹۰-۷۵۰ لقب ۸/الف BP17A/۸
رده بندی یونسکو: ۲۹۷/۸۱
شماره کتابشناسی ملی: ۱۵۷۱۰۲۱

انتشارات تیرگان
تهران، صندوق پستی: ۱۱۲-۱۷۱۸۵، تلفن: ۷۷۵۱۵۷۴۱ و ۹۱۲۶۱۱۱۵۱۲
www.tirgan.persian.book.net

تاج مناجاتیان

زندگی و تفکر گفتارهای خواجه عبدالله انصاری
پژوهش و نگارش: فریدون اکبری شلدره

طراح جلد: فروغ بیژن
لیتوگرافی: صدف • چاپخانه تصویر • صحافی: مهرگان
نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۱ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۸۰۰ تومان • شماره نشر: ۱۸۴
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۳۰-۷۴-۸

© حق چاپ: ۱۳۹۱، انتشارات تیرگان

فهرست

۵		مقدمه
۱۱		سال شمار
۱۵		پیش از عبدالله
۲۰		تولد پسری جامع
۲۲		آغاز آموختن
۲۳		حسادت دیگران
۲۵		شوق یادگیری
۲۷		عشق به مادر
۲۹		استادان عبدالله
۳۳		دیدار با ابوسعید
۳۵		دیدار با خرقانی
۴۰		رونق مجالس درس
۴۲		در دربار سلطان مسعود
۴۵		بازیگاه کودکان
۵۲		رویدادهای ناگوار
۵۶		ملاقات حاکم هرات با شیخ
۶۱		دیدار با خواجه نظام الملک

۶۸	 فرمان خواجه نظام الملک علیه شیخ
۷۳	 خلعت خلیفه ی بغداد
۷۴	 شب زوان
۷۷	 بیماری و نایبناپی
۸۷	 پایان زندگی
۹۳	 کل جینی از نغزگفتارهای خواجه عبدالله
۱۰۲	 سزیدهای از رباعیات انصاری
۱۰۶	 معرفی دیگر آثار پیرهرات
۱۰۸	 توضیح اعلام متن
۱۱۲	 فهرست منابع

تاج مناجاتیان

- الهی اگر کار به گفتار است،
بر سر گویندگان، تاجم
و اگر به کردار است،
به شما محتاجم.
«رساله‌ی نواید»

مقدمه

یکی از گام‌های نخست‌ای که در جهت شناساندن میراث فرهنگی و چهره‌های بزرگ و جریان‌ساز ادبی، علمی، دینی و فرهنگی در عرصه‌ی فرهنگ نوشتاری جامعه برداشته می‌شود، تحقیق و پژوهش پیرامون زندگی و پویه‌های فکری سیمای درخشان فرهنگ‌سازان ایران عزیز و ساده‌سازی و طرح و ساختار داستانی دادن به سیر زندگی آنهاست.

انگیزه و هدف چنین کارهایی، آشناسازی جوانان و دانشجویان با بنیادهای استوار فرهنگ و ادب کهنسال این سرزمین است، تا با شناخت و الگو قرار دادن این چهره‌ها، آینده‌ای شکوفا و درخشان را در تاریخ ما به یادگار گذارند و از آن همه گنجینه‌های گران بهای فرهنگی و آموزه‌های دینی - اخلاقی رفتار و کردار و گفتار آنان، ره‌توشه‌ای مناسب برای زندگی امروز و فردای خود و آیندگان

بیندوزند ما نیز دراین نوشته‌ی پژوهشی بر پایه‌ی انگیزه‌های یادشده، زندگی «پیرهرات»، خواجه‌ی هروی، عبدالله انصاری را برگزیده‌ایم، هم او که عمری را در راه درس و گفت و گو با جویندگان معرفت و حقیقت گذراند و به هنگام وعظ و تفسیر باطنین دل نواز کلام خود، گوش جان هر صاحب دل را باخویش همراه ساخت و با نیایش‌ها و مناجات سرشار از عشق و عاطفه و شور و لطافت، شیرینی ویژه‌ای به پندار و گفتار هر انسان پاک‌نهاد بخشیده است.

مناجات خواجه عبدالله، آن چنان با صفا و زلال است که شنونده را به سرچشمه‌های پر طراوت و شادی انگیز عرفان و شناخت حق رهنمون می‌سازد. همین پرمایگی و روح پرور بودن سخنان خواجه عبدالله سبب شد با گذشت نزدیک به هزار سال، هنوز راز و رمز جادویی کلامش، فریابی و زیبایی خرد را حفظ کند و به قلمرو جاودانگی پانهد، چرا که تابش هست، نیاز و نیایش به درگاه دوست با اوست و چه مناجاتی گوارا تر و گویا تر از مناجات شیخ انصاری که دیری است کام جان و روان هر ایرانی و فارسی زبان خداخوی با آن پیوند یافته است.